

17 Neamhrialtachtaí in Íocaíochtaí Scéim na mBéilí Scoile

- 17.1 Soláthraíonn an Roinn Coimirce Sóisialaí (an Roinn) cistiú i dtreo béilí a sholáthar do leanaí scoile atá faoi mhíbhuntáiste trí dhá scéim
- scéim reachtúil na mbéilí scoile uirbí, agus
  - scéim neamhreachtúil na mbéilí scoile uirbí (tionscadail áitiúla).
- 17.2 Deimhníodh go raibh neamhrialtachtaí íocaíochta i gceist i líon eagraíochtaí a ghlac páirt sa scéim neamhreachtúil.

Cúlra

- 17.3 Tá an scéim neamhreachtúil á riar agus á hoibriú ag údarás áitiúla, agus soláthraíonn sí béilí do bhunscoileanna amháin. Luaigh an Roinn go nglacann siad le moltaí údarás áitiúil chun scoileanna a chur san áireamh sa scéim reachtúil agus aisíocann siad a mhéid le 50% de chostais an bhia leis an údarás áitiúil.
- 17.4 Tugadh an scéim neamhreachtúil in 2000 chun cabhrú le tionscadail na mbéilí scoile a oibríonn lasmuigh den scéim reachtúil agus tá sí maoinithe go hiomlán ag an Roinn. Soláthraíonn sí cistiú go díreach do bhunscoileanna agus d'iar-bhunscoileanna, grúpaí áitiúla agus eagraíochtaí, a oibríonn a dtionscadail féin bhéilí scoile. Cuireadh síneadh leis an scéim in 2004 chun grúpaí neamhbhrabúis, naíolann agus naíonraí neamhthráchtála a áireamh. Ní bhaineann an scéim le gnóthais tráchtála.
- 17.5 Is féidir le scoil ar bith iarratas a dhéanamh chun páirt a ghlacadh sa scéim ábhartha. Áirítear leis seo scoileanna a ghlacann páirt i gclár DEIS (Comhionannas Deiseanna a Sholáthar i Scoileanna) de chuid na Roinne Oideachais agus Scileanna, a dhíríonn ar dhul i ngleic le riachtanais oideachais leanaí agus daoine óga ó phobail atá faoi mhíbhuntáiste.¹
- 17.6 Féadfaidh scoil neamhspleách, nó clár críochnaithe scolaíochta a bheith i gceist le heagraíocht a ghlacann páirt, nó féadfaidh siad ionadaíocht a dhéanamh do roinnt scoileanna nó aonán. Faomhadh 1,081 eagraíocht rannpháirteach do chistiú don scoilbhliain 2013/14, a chuimsigh 1,128 scoil agus 181 comhlacht eile (naíonraí, naíolann neamhthráchtála nó grúpaí neamhbhrabúis). Léirítear i bhFíor 17.1 an cistiú agus saghas na n-eagraíochtaí rannpháirteacha do scoilbhliain 2013/14.

¹ Tá creatlach DEIS á hathbheithniú faoi láthair ag an Roinn Oideachais agus Scileanna faoi láthair.

Fíor 17.1 Cistiú agus saghas na n-eagraíochtaí i scoilbhliain 2013/14

Saghas na heagraíochta	Líon na n-eagraíochtaí	Cistiú	Meánchistiú in aghaidh na heagraíochta
		€000	€
Eagraíochtaí DEIS	591	19,704	33,300
Eagraíochtaí neamh-DEIS	132	3,031	23,000
Eagraíochtaí speisialta scoile	57	772	13,500
Naíonraí agus eagraíochtaí neamhbhrabúis	150	1,943	13,000
Eagraíocht ilaonáin	151	6,596	43,700
Iomlán	1,081	32,046	29,600

Foinse: Anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Nóta: Leithdháileadh €0.97m faoin scéim reachtúil i mbliain airgeadais 2014 ar 346 scoil a ghlac páirt sa scéim. B'ionann an meánchistiú in aghaidh na scoile agus €2,800.

Cuspóirí na Scéime

- 17.7** Is é cuspóir na scéime neamhreachtúla chun bia rialta scamhardach a sholáthar do leanaí nach bhfuil in ann leas iomlán a bhaint as an oideachas a soláthraítear dóibh go hiomlán mar gheall ar easpa bia atá ar chaighdeán maith. Tá an cistiú in ainm is díriú ar leanaí atá faoi mhíbhuntáiste nó leanaí ag a bhfuil riachtanais speisialta, agus ní féidir an cistiú a úsáid ach d'earraí bia amháin.
- 17.8** Déanann na heagraíochtaí rannpháirteacha cinneadh ar shaghas agus réimse na mbéilí a sholáthraítear, mar aon leis an modh agus an lóistíocht a bhaineann le soláthar na mbéilí. Ní mór don eagraíocht rannpháirteach íoc as na costais riaracháin.
- 17.9** Níl aon treoirlínte i bhfeidhm ag an Roinn maidir le conas ar cheart leanaí atá faoi mhíbhuntáiste a shainiú i scoileanna neamh-DEIS – is faoi lánrogha an phríomhoide atá seo. Níor thug an Roinn ná an Roinn Oideachais agus Scileanna le fios conas ar cheart na leanaí siúd a shainiú, nó conas ar cheart don chlár díriú orthu.
- 17.10** Luaigh an tOifigeach Cuntasaíochta go measann an Roinn, i gcomhairle leis an Roinn Oideachais agus Scoileanna, gur fearr is féidir le príomhoidí riachtanais daltaí a dheimhniú, i gcomhthéacs na scéime.
- 17.11** Tá an cistiú faoin scéim bunaithe ar ráta in aghaidh an linbh in aghaidh an lae, ag brath ar shaghas an bhéile atá á sholáthar. Is iad na huasrátaí reatha €0.60 do bhriceasta nó do sneaic, €1.40 do lón nó do bhéile beag agus €1.90 do dhinnéar nó do bhéile te.
- 17.12** Mar gheall ar shrianta buiséid, ní féidir leithdháiltí cistithe a dhéantar ar eagraíochtaí reatha do scoilbhliain an leibhéal cistithe a sholáthraíodh i gcaitheamh na scoilbhliana roimhe sin a sháru. Ó 2008 ar aghaidh, cuireadh srian ar an scéim, agus níor ceadaíodh cistiú a dhéanamh ach d'iaratasóirí a bhí ainmnithe mar iaratasóirí DEIS.

- 17.13** Tá fáil ag gach saghas de scoileanna DEIS (bunscoileanna uirbeacha/tuaithe agus iar-bhunscoileanna) ar chlár na mbéilí scoile. Tá gach leanbh a fhreastalaíonn ar scoil DEIS incháilithe chun páirt a ghlacadh sa scéim, gan aird ar cibé acu an bhfuil siad faoi mhíbhuntáiste nó nach bhfuil. Tugtar réimse de thacaíochtaí eile cistithe do scoileanna DEIS nach mbaineann le béilí dalta a sholáthar, ón Roinn Oideachais agus Scileanna agus ó Túsla.¹

Fíor 17.2 Miondealú ar scoileanna DEIS agus iad siúd a ghlac páirt i scéim na mbéilí scoile (tionscadal áitiúil), ó 2009/10 go 2013/14

Scoilbhliain	Líon iomlán na scoileanna DEIS	Scoileanna DEIS sa scéim	An % a ghlac páirt
2013/14	850	733	86%
2012/13	860	676	79%
2011/12	866	659	76%
2010/11	877	672	77%
2009/10	878	592	67%

Foinse: An Roinn Oideachais agus Scileanna agus an Roinn Coimirce Sóisialaí – anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Leithdháileadh Cistithe

- 17.14** Ag céim an iarratais, luann eagraíochtaí stáit na meánlíonta a mbítear ag súil leis go nglacann siad páirt sa scéim ar bhonn laethúil. Ag deireadh na bliana, seolann an eagraíocht tuarascáil ioncaim agus caiteachais ina leagtar amach an caiteachas iomlán in aghaidh na míosa agus an t-ioncam a fhaightear ó gach foinse, scéim na mbéilí scoile san áireamh. Ní theastaíonn ón tuarascáil go ndearbhaítear na líonta iarbhair a ghlac páirt sa scéim, agus ní thugann an Roinn faoi aon nós imeachta chun na líonta ar a ndearnadh iarratas a réiteach i gcoinne na líonta siúd a ghlac páirt. Ní cheanglaítear go luaitear ar an bhfoirm iarratais ná ar an tuarascáil ioncaim agus chaiteachais na líonta iomlána atá cláraithe sa scoil.
- 17.15** Leagtar amach i bhFíor 17.3 an cistiú a soláthraíodh don líon daltaí a ndearnadh iarratas orthu, mar aon le cistí barrachais atá ar lámh in eagraíochtaí cistithe ag deireadh gach scoilbhliana.

Fíor 17.3 Caiteachas ar scéim na mbéilí scoile de réir scoilbhliana, ó 2009/10 go 2013/14

Scoilbhliain	Líon na ndaltaí ar a ndearnadh iarratas	Iomlán	Cistí barrachais a tuairiscíodh
		€m	€m
2013/14	151,292	32.0	1.9
2012/13	146,981	30.1	2.2
2011/12	136,884	29.7	3.4
2010/11	135,243	29.9	4.5
2009/10	144,582	31.5	3.8

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

¹ Is iad Túsla an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach.

- 17.16** B'ionann cistí nár caitheadh ag deireadh na scoilbhliana agus os cionn 10% den chistiú a soláthraíodh gach bliain ó 2009/10 go 2011/12. B'ionann an barrachas ag deireadh na bliana 2013/14 agus 6% den chistiú a soláthraíodh. Déantar barrachais a sheachchur i gcoinne leithdháiltí cistithe don scoilbhliain ina dhiaidh sin.

Neamhrialtachtaí Íocaíochta

- 17.17** Chuir aonad iniúchta inmheánaigh (an All) na Roinne tús le hiniúchtaí ar íocaíochtaí na scéime in 2008, a rinne scrúdú ar thrí scoil i dtosach báire. I ndiaidh gur cuireadh faisnéis ar a n-aird ó fhoirse eile, rinne siad an t-iniúchadh a fhairsingiú chun scoil eile a imscrúdú in 2011 mar gheall ar bhuarthaí maidir le líonta méadaithe daltaí agus costais mhéadaithe soláthraí. D'aimsigh an t-iniúchadh neamhrialtachtaí thart ar €802,000 in dhá scoil.
- 17.18** Rinne an Roinn a scrúdú ar an scéim a fhairsingiú trí iarraidh ar an All chun iniúchadh a dhéanamh ar roinnt scoileanna eile. In 2011, rinne an All iniúchadh ar 11 scoil agus i gcás amháin, braitheadh neamhrialtachtaí de shuim os cionn €102,000 agus rinneadh an cas seo a chur faoi bhráid an Gharda Síochána.
- 17.19** Anuas air sin, chuir an Roinn Oideachais agus Scileanna faisnéis ar fáil in 2011 maidir le scoil amháin, a bhain le líomhaintí maidir le tuairisceáin bhréagacha faoin scéim. Baineadh de thátaí as gur tharla neamhrialtacht €57,713 i dtaca le béilí scoile.
- 17.20** De bhun na neamhrialtachtaí a sainaitníodh, thug an Roinn clár cigireachta isteach in 2012. Sula gcuirfí tús le cigireacht i scoil mar chuid de chlár cigireachta 2013, tuairiscíodh gníomhaíocht amhrasta chialaíse a bhain leis an gcistiú a soláthraíodh don scoil a fuarthas faoi scéim na mbéilí scoile, don Roinn. Nocht scoil cás eile de neamhrialtacht íocaíochta don Roinn de bhun cigireachta in 2013, nuair a rinneadh áibhéil de líon na ndaltaí agus den mhéid a caitheadh ar bhia.

17.21 Cuirtear achoimrí de na sé chás neamhrialtachta i láthair i bhFíor 17.4.

Fíor 17.4 Achoimre ar chásanna tromchúiseacha neamhrialtachta

	Cás 1	Cás 2	Cás 3	Cás 4	Cás 5	Cás 6
An bhliain a saináithníodh é	2011	2011	2011	2011	2013	2013
Luach	€	€	€	€	€	€
Íocaíochtaí iomlána	398,871	402,873	102,441	57,713	73,320	368,727
Lúide aisíocaíochtaí díreacha	–	164,666	102,441	57,713	–	368,727
Lúide fritháirimh	130,299	108,873	–	–	–	–
Iarmhéid dlite ag deireadh scoilbhliain 2013/14	268,572	129,334	–	–	73,320	–
Conas a d'eascair an ró-íocaíocht						
Líonta méadaithe daltaí/tuairisceáin bhréagacha	✓		✓	✓	✓	✓
Caiteachas ar earraí neamhbhia	✓	✓	✓			
Teip ar ioncam ó fhoinsí/bharrachais eile a nochtadh	✓		✓			
Taifid neamhleora ar rannpháirtithe agus/nó soláthairtí	✓	✓		✓		
Stádas an cháis						
Arna thuairisciú don Gharda Síochána	✓	✓	✓	✓	✓	✗
Ionchúiseamh arna lorg	✗	✗	✗	✗	✓	✗
Páirt fós á glacadh sa scéim	✓	✓	✗	✓	✗	✗
Stádas reatha	Á athbheith hniú	Á athbheith hniú	Dúnadh an chás	Dúnadh an chás	Cás cúirte ar feitheamh	Dúnadh an chás

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí – anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

17.22 Ceadaíodh ró-íocaíochtaí 'plantha' do scoileanna trí leanúint le hÍoc as scéim na mbéilí scoile ina scoileanna trína n-acmhainní féin gan cistiú bliantúil ón Roinn. Agus amhlaidh á dhéanamh, lorgaíonn an Roinn chun cothromaíocht a bhaint amach i gcónaí idir leanúint le seirbhís a sholáthar do leanaí óna dteastaíonn tacaíocht, agus ró-íocaíochtaí barrachais a aisghabháil.

17.23 Ní chuireann an Roinn íocaíochtaí nó ró-íocaíochtaí sainaitheanta neamhrialta i gcuntas ar a gcórais. Sa chás gurb infheidhme, asbhaineann an Roinn an ró-íocaíocht i gcoinne éilimh a dhéantar ina dhiaidh sin. Sna cásanna i Fíor 17.4 ina raibh ró-íocaíochtaí fós le haisghabháil ag deireadh scoilbhliain 2013/14 (cásanna 1, 2 agus 5), mar seo a leanas a bhí an dul chun cinn chun na ró-íocaíochtaí a aisghabháil.

- I gCás 1, is ionann aisghabhálacha bliantúla trí sheach-chur agus thart ar €26,000. Bunaithe ar an ráta seo, d'fhéadfadh sé a fhad le deich mbliana a ghlacadh chun an ró-íocaíocht a aisghabháil ina hiomláine.
- I gCás 2, fuair an scoil cistiú €40,000 i scoilbhlianta 2013/14 agus 2014/15 in ainneoin go raibh iarmhéid mór fós le híoc acu leis an Roinn.
- I gCás 5, níor lorg an Roinn aon aisghabháil mar gheall go bhfuil cás cúirte ar feitheamh.

17.24 Luaigh an tOifigeach Cuntasaíochta go bhfuil cothromaíocht le baint amach ag an Roinn i dtaobh srian a chur ar íocaíochtaí le scoileanna agus leanúint le seirbhís a sholáthar do na leanaí atá sna scoileanna siúd.

- Maidir le Cás 1, tá plean aisghabhála i bhfeidhm bunaithe ar chumas na scoile chun íoc agus a chinntiú, i gcomhráth, go leantar leis an tseirbhís a sholáthar. Lorg an Roinn aisíocaíochtaí cnapshuime ón scoil nach bhfuil tagtha i gcrích mar gheall ar chistí neamhleora.
- I dtaca le Cás 2, tá plean aisghabhála i bhfeidhm leis an scoil agus táthar ag cloí leis an bplean sin. Rinne an scoil aisíocaíocht shubstainteach chnapshuime €100,000 leis an Roinn, anuas ar aisíocaíochtaí bliantúla os cionn €32,000 i gcaitheamh thréimhse sé bliana ó Mheán Fómhair 2013 ar aghaidh.

Clár Cigireachta na Roinne Coimirce Sóisialaí

17.25 Is éard a bhí sa chlár cigireachta ar chuir an Roinn tús leis in 2012 ná cigireachtaí ar an suíomh i sampla randamach d'eagraíochtaí rannpháirteacha lena dheimhniú go bhfuiltear ag cloí le rialacha na scéime.

17.26 Braitheann an Roinn ar an gclár cigireachta lena dheimhniú gur caitheadh an cistiú a soláthraíodh d'eagraíochtaí rannpháirteacha i gcomhréir le cuspóir agus rialacha na scéime, mar aon le scrúdú a dhéanamh ar fhoirmeacha iarratais agus ar thuarascálacha ioncaim agus caiteachais a sheol na heagraíochtaí ar aghaidh gach bliain. Chomh maith leis sin, iarrtar ar eagraíochtaí rannpháirteacha chun cáipéisíocht tacaíochta a sheoladh ar aghaidh ar feadh mí amháin nuair a bhíonn a dtuarascálacha ioncaim agus caiteachais á seoladh ar aghaidh acu. Roghnaíonn an eagraíocht rannpháirteach an mhí agus tugann an Roinn faoi athbhreithnithe deisce ar an gcáipéisíocht.

17.27 Luaigh an tOifigeach Cuntasaíochta go dtreisióinn agus go dtacaíonn an clár cigireachta, ar cuireadh tús leis in 2012 agus ina dtugann Cigirí Leasa Shóisialaigh cuairteanna ar an suíomh, leis na rialuithe atá i bhfeidhm. Áirítear leis na rialuithe seo scrúdú a dhéanamh ar an bhfoirm iarratais (a theastaíonn gach bliain) óna dteastaíonn beirt sínitheoirí ón eagraíocht, tuarascálacha ioncaim agus caiteachais a sholáthar chun caiteachas a dheimhniú mar aon le cáipéisíocht tacaíochta ar feadh mí amháin i dtaca leis an mbia a ceannaíodh. Roghnaíonn an eagraíocht an mhí agus tugann an Roinn faoi athbhreithnithe deisce ar an gcáipéisíocht.

17.28 Leagtar amach i bhFíor 17.5 achoimre ar an ngníomhaíocht chigireachta. Tá na cigireachtaí siarghabhálacha. Cuireadh tús leis an gclár cigireachta do scoilbhliain 2013/14 i Lúnasa 2015.

Fíor 17.5 Ráta cigireachtaí agus torthaí, ó 2010/11 go 2012/13

Bliain thagartha	2010/11	2011/12	2012/13
Líon iomlán na n-eagraíochtaí sa scéim ^a	1,020	999	997
Líon iomlán na n-eagraíochtaí ar a ndearnadh cigireacht	60	105	81
Ráta na gcigireachtaí	5.8%	10.5%	8.1%
Líon na dtuarascálacha a críochnaíodh	59	103	79
Toradh			
Saincheisteanna tromchúiseacha ^b	1	1	–
Saincheisteanna nach bhfuil chomh tromchúiseach céanna ^c	7	7	17
Ag oibriú go sásúil	51	95	62

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí – anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

- Nótaí:
- a Tá líon na scoileanna aonair ar a ndearnadh cigireacht níos airde, mar gheall go soláthraíonn roinnt eagraíochtaí seirbhísí do líon scoileanna.
  - b Is ionann saincheisteanna tromchúiseacha agus cásanna ina bhfuil calaois amhrasta, nó ina bhfuil earráid nó neamhrialtacht shuntasach.
  - c Is éard atá i gceist le saincheisteanna nach bhfuil chomh tromchúiseach céanna ná neamhchomhlíonadh rialacha na scéime nó earráidí ina bhfuil mionsuimeanna i gceist.

Scrúdú an Iniúchta

17.29 Tugadh an méid a leanas faoi deara nuair a rinneadh athbhreithniú ar íocaíochtaí le 23 eagraíocht faoin scéim neamhrechtúil do scoilbhliain 2013/14.

- Eisíodh cistiú do bhlianta acadúla ina dhiaidh sin gan seiceálacha a dhéanamh lena dheimhniú cibé acu an raibh nó nach raibh barrachais ann i rith na bliana roimhe sin. I gcás amháin, thug an t-iniúchadh faoi deara go raibh cistí barrachais €50,000 ag an eagraíocht rannpháirteach ina gcuntas bainc, ach ní dhearna an Roinn imscrúdú ar fhoinsé na gcistí sula ndearnadh an íocaíocht leo.
- I gcás scoileanna DESI, tá teidlíocht ann chun éileamh a dhéanamh ar an líon iomlán daltaí atá cláraithe, má tá béilí á bhfáil acu go léir. Dheimhnigh comparáid a rinneadh idir líonta na ndaltaí a bhí cláraithe sa scoil agus na líonta iarbhír a éilíodh go raibh na líonta a éilíodh agus a ndearnadh íocaíocht dóibh ní b'airde ná líonta na ndaltaí a bhí cláraithe in ocht scoil as 20 scoil DEIS. Meastar gurbh ionann an méid iomlán a ró-éiligh na scoileanna agus thart ar €42,000, nó 7.8% den mhéid a íocadh.
- I ndiaidh na cigireachta, laghdaigh scoil amháin líon na ndaltaí a raibh iarratas á dhéanamh acu dóibh faoi 9%. Tháinig laghdú anuas ó 340 in 2013/14 go dtí 310 in 2014/15. Mar chomhréir de rollú iomlán na scoile, tháinig laghdú ar an gcéatadán daltaí a raibh iarratas á dhéanamh dóibh anuas ó 96% go 86%.

17.30 Luaigh an tOifigeach Cuntasaíochta an méid a leanas

- i dtaca leis an gcéad chás a sainaitníodh – bunaithe ar athbhreithniú a dhéanamh ar an tuarascáil ioncaim agus caiteachais a shínigh príomhoide na scoile, agus ar na sonraisc thacaíochta a seoladh ar aghaidh, bhí an Roinn sásta ag an tráth a rinneadh na híocaíochtaí gur cuireadh cistiú na mbéilí scoile i gcuntas
- i dtaca leis na líonta a bhí cláraithe i dtaobh ocht gcás, bhí an meánlín daltaí a soláthraíodh ar an bhfoirm iarratais i dtaobh seacht gcinn de na cásanna seo beagán ní b'airde (níos lú ná deichniúr daltaí) ná na líonta a bhí rollaithe. Féadann sé a bheith deacair ar scoileanna glacadh na mbéilí scoile a thuar roimh ré mar gheall ar athruithe a thagann ar iontrálacha daltaí, asláithreachtaí agus dúnadh na scoile, mar gheall ar dhrochaimsir, mar shampla.

Rinneadh an leithdháileadh do gach scoil don scoilbhliain amach romhainn a choigeartú ar aon dul le líonta iarbhair na ndaltaí i gcaitheamh na scoilbhliana roimhe sin faoi mar a d'fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna, seachas i gcásanna inar féidir a dheimhniú gur tháinig méadú mór ar líon na ndaltaí sa scoil.

Conclúidí agus Moltaí

- 17.31** Ní dhearna an Roinn measúnacht riamh ar scéim na mbéilí scoile lena dheimhniú a mhéid a aimsíonn an scéim leanaí atá faoi mhíbhuntáiste, nó cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil tionchar tairbhiúil á imirt ag an scéim ar na leanaí siúd, agus a chur ar a gcumas acu, leis sin, chun leas iomlán a bhaint as an oideachas atá á sholáthar dóibh. Ina theannta sin, níl aon treoirínte i bhfeidhm ag an Roinn maidir le conas ar cheart leanaí atá faoi mhíbhuntáiste a shainaithint i scoileanna neamh-DEIS. Ceadáíonn an scéim do gach leanbh i scoileanna DEIS chun an fóirdheontas a fháil, gan aird ar a leibhéal míbhuntáiste.

Moladh 17.1

Ba cheart don Roinn measúnú a dhéanamh ar a mhéid a bhaineann scéim neamhrechtúil na mbéilí scoile a gcuspóirí amach chun bia rialta scamhardach a sholáthar do leanaí nach bhfuil in ann leas iomlán a bhaint as an oideachas a sholáthraítear dóibh, agus luach ar airgead a bhaint amach. Anuas air sin, ba cheart don Roinn breithniú a dhéanamh ar a mhéid a dhírítear cistiú ar leanaí atá faoi mhíbhuntáiste nó ar leanaí ag a bhfuil riachtanais speisialta.

Freagairt an Oifigigh Chuntasaíochta

Comhaontaítear go páirteach. Comhaontaíonn an Roinn i bprionsabal gur cheart tabhairt faoi mheasúnú chun measúnú a dhéanamh ar a mhéid atá a cuspóirí á mbaint amach ag an scéim agus luach ar airgead a chinntiú i gcomhthráth. Leanfaidh an Roinn le hathbhreithniú a dhéanamh ar na treoirínte i dtaca le saghas an bhia atá le soláthar agus an luach ar airgead atá á bhaint amach. Ceist ar cheart don Roinn Oideachais agus Scileanna plé léi is ea measúnú ar thorthaí oideachais.

- 17.32** Ní thugann an Roinn faoi aon seiceálacha faoi láthair ar scoileanna a ghlacann páirt i scéim reachtúil agus neamhrechtúil na mbéilí scoile araon lena chinntiú nach ndéantar iarratas faoi dhó ar chistiú. Sa mhullach air sin, níl aon seiceálacha i bhfeidhm chun deimhniú neamhspleách a dhéanamh ar an líonta daltaí a ndéanann eagraíochtaí éileamh dóibh; seiceáiltear líonta rannpháirtíochta i rith cigireachtaí, ach ní thugtar faoi aon réiteach idir na líonta a n-éilítear dóibh agus na líonta a ghlacann páirt.

- 17.33** Is gá seiceáil agus deimhniú neamhspleách a dhéanamh i leith na faisnéise a sholáthraítear ar gach foirm a sheoltar chuig rannóg na mbéilí scoile. Faoi láthair, ní theastaíonn sonraí faoi iarmhéideanna cuntas bainc, chun barrachais/easnaimh a dheimhniú, agus ní theastaíonn sonraí faoin líon daltaí féin a ghlac páirt sa scéim. Déantar ioncam ó fhoinsí eile ar bhonn féindhearbhúcháin. Ní dhéanann rannóg na mbéilí scoile ach athbhreithniú ar fháltais mí amháin, agus bíonn an rogha míosa faoi lánrogha na heagraíochta/na scoile.
- 17.34** Riartar córas na mbéilí scoile de lámh go príomhúil le tacaíocht ó bhunachar sonraí neamhspleách. Ní dhéantar ró-íocaíochtaí, agus stádas na ró-íocaíochtaí siúd i dtaifead ar aon chóras TF na roinne; is deacair don Roinn, ar an ábhar sin, chun rialú leordhóthanach a fheidmiú ar na suimeanna a bhíonn i gceist agus a n-aisghabháil. As na ró-íocaíochtaí a tugadh faoi deara san achoimre ar chásanna neamhrialta (féach Fíor 17.4), ní dhearnadh ach trí cinn a aisghabháil go hiomlán. Tá aisghabháil trí sheach-chur in dhá chás mall.

Moladh 17.2

Ba cheart tabhairt faoi athbhreithniú ar na rialuithe ar an scéim, measúnú riosca ina measc. Ba cheart don Roinn cáipéisíocht tacaíochta a lorg do gach foirm a sheolann eagraíochtaí ar aghaidh. Ba cheart cross-seiceáil a dhéanamh ar mheánlíonta na ndaltaí a ndearnadh éileamh dóibh i gcoinne na líonta faoi mar atá rollaithe leis an Roinn Oideachais agus Scileanna a chorprú isteach sna rialuithe. Sa mhullach air sin, ba cheart do rannóg na mbéilí scoile an mhí chun fáltais a sheoladh ar aghaidh a roghnú, i ndiaidh go bhfaightear an tuarascáil ioncaim agus chaiteachais. Ina theannta sin, ba cheart don Roinn ró-íocaíochtaí a chur i gcuntas ar a gcóras bainistíochta fiachais lena chinntiú go gcuirtear i dtaifead i gceart iad agus go ndéantar monatóireacht cheart orthu agus go n-aisghabhatar i gceart iad.

Freagairt an Oifigigh Chuntasaíochta

Comhaontaítear. Glacann an Roinn leis an moladh seo a fheabhsóidh agus a threiseoidh na rialuithe agus na nósanna imeachta reatha atá i bhfeidhm. Tabharfar faoi mheasúnú riosca ar an scéim roimh an bpróiseas iarratais do bhliain acadúil 2016/17.

Roghnóidh an Roinn an mhí dá soláthrófar fáltais ag tosú sa bhliain acadúil reatha. Tá ar gach iarratasóir nua ar an scéim ó Mheán Fómhair 2015 ar aghaidh cuntas bainc a shocrú go sonrach do bhéilí scoile. Beidh ar scoileanna reatha nach n-oibríonn cuntas ar leith bainc do chistiú béilí scoile, agus sa chás go sáraíonn na híocaíochtaí a fhaightear €10,000 sa bhliain, cuntas bainc ar leith a bheith i bhfeidhm ag tús scoilbhliain 2016/17. Ag tosú ó thús scoilbhliain 2017/18, lorgóidh an Roinn ráitis bhainc, chomh maith, mar chuid den phróiseas bliantúil iarratais anuas ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais.

Tá cistiú béilí scoile don bhliain acadúil bunaithe ar an bhfigiúr iarbhír rollaithe don scoilbhliain roimhe sin faoi mar a d'fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna, seachas i gcásanna inar féidir a dheimhniú gur tháinig méadú mór ar líon na ndaltaí sa scoil.

Déantar ró-íocaíochtaí a thabhairt chun solais faoi mar is cuí, cuirtear i gcuntas de lámh iad agus tá socruithe comhaontaithe aisghabhála i bhfeidhm le scoileanna. Tá monatóireacht á déanamh ar na socruithe seo agus táthar ag cloí leo.

Riartar córas na mbéilí scoile de lámh go príomhúil le tacaíocht ó bhunachar sonraí neamhspleách. Chuir an Roinn tús le cleachtadh scóipeála chun an próiseas iarratais bhéilí scoile a aistriú chuig a n-ardán lárnach TF, a chuirfear chun cinn, anuas ar mhúirir ar an gcóras lárnach ró-íocaíochtaí, i gcomhthéacs na mbeartas iomaíoch.

Sa mhullach air sin, ta an clár cigireachta a tosaíodh in 2012 á fhairsingiú agus tá clár trí bliana á chur i bhfeidhm chun cigireacht gach scoile a chumhdach, ag tosú i rith Mheán Fómhair 2015. Chun tacú leis an gclár cigireachta seo, leithdháileadh acmhainní breise foirne do rannóg béilí scoile na Roinne.

- 17.35** Deimhníonn na cigireachtaí reatha gurb ann do ráta sách ard de chomhlíonadh ag eagraíochtaí cistithe i dtaobh choinníollacha na scéime. Sa chás gur tháinig cásanna tromchúiseacha de neamhrialtacht chun solais, ní raibh cur chuige comhsheasmhach ann i leith gníomh leantach, e.g. tuairiscí i leith calaoise a cuireadh faoi bhráid an Gharda Síochána. Chomh maith leis sin, ní sheoltar tuairiscí de chigireachtaí i gcásanna neamhrialtachta chuig an Roinn Oideachais agus Scileanna chun iad a chur ar an eolas i dtaobh na maoirseachta a dhéanann siad ar scoileanna.
- 17.36** Níor gearradh pionóis nó smachtbhannaí ar eagraíochtaí as aon cheann de na saincheisteanna éagsúla a d'eascair ó na tuarascálacha cigireachta. Aisghabhadh suimeanna a ró-íocadh ó scoileanna trí aisíocaíochtaí díreacha agus trí leithdháiltí a shiarchoinneáil araon. I dtaobh leithdháiltí a shiarchoinneáil, tugann an Roinn faoina chinntiú go leanann an scéim ag dul chun sochair leanaí atá i dteideal fáil a bheith acu ar thacaíocht scéim na mbéilí scoile. Níor bhain an Roinn aon eagraíocht ón scéim.

Moladh 17.3

Ba cheart don Roinn tuairisciú a dhéanamh ar thorthaí tuairiscí cigireachta a thugann neamhrialtacht chun solais don Roinn Oideachais agus Scileanna ar mhaithe le faisnéis.

Freagairt an Oifigigh Chuntasáochta

Comhaontaítear. Glacann an Roinn leis an moladh seo agus tuairisceoidh siad ar bhonn leanúnach ar thoradh an phróisis chigireachta don Roinn Oideachais agus Scileanna. Tá sonraí faoi na cásanna tronúiseacha neamhrialtachta dá dtagraítear i bhFíor 17.4 curtha ar fáil anois don Roinn Oideachais agus Scileanna.

